

Uždaroji akcinė gyvybės draudimo ir pensijų bendrovė „Aviva Lietuva“

PENSIJŲ FONDAS „EUROPENSIJA EKSTRA“

2015 metų ataskaita

I. BENDROJI DALIS

1. Pensijų fondas „Europensija ekstra“ veikia nuo 2006 vasario 8 d. pagal pensijų fondo „Europensija ekstra“ taisykles Nr. 017.
2. Ataskaitinis laikotarpis: 2015 01 01 – 2015 12 31.
3. Duomenys apie draudimo įmonę:
Uždaroji akcinė gyvybės draudimo ir pensijų bendrovė „Aviva Lietuva“ (toliau – „Aviva Lietuva“), įmonės kodas – 111744827;
Buveinės adresas: Lvovo g. 25, LT-09320 Vilnius;
Telefono numeris: (5) 2690169, fakso numeris: (5) 2690269, el. pašto adresas: info@aviva.lt, pensija@aviva.lt, interneto svetainės adresas: www.aviva.lt.
Draudimo veiklos licencijos Nr. 0016 išduota 2001 m. liepos 31 d. (naujos formos licencija Nr. 000007 išduota 2005 m. kovo 15 d.).
Asmenys, priimančys investicinius sprendimus:
  - Asta Grabinskė – generalinė direktorė;
  - Rita Nogė – finansų direktorė;
  - Roman Piotr Sosnowski – vyriausiasis investicijų valdytojas.
4. Pensijų fondo depozitoriumas – AB SEB bankas, įmonės kodas – 112021238, buveinė: Gedimino pr. 12, LT-01103 Vilnius, telefono numeris: (5) 2682800, fakso numeris: (5) 2682333.

II. GRYNŲJŲ AKTYVŲ, APSKAITOS VIENETŲ SKAIČIUS IR VERTĖ

5. Informacija apie grynųjų aktyvų vertę, apskaitos vienetų skaičių ir vertę pateikiama šios ataskaitos VI skyriuje, finansinių ataskaitų aiškinamojo rašto 6-oje pastaboje.
6. Informacija apie per ataskaitinį laikotarpį konvertuotų apskaitos vienetų skaičių bei bendras konvertavimo sumas pateikiama šios ataskaitos VI skyriuje, finansinių ataskaitų aiškinamojo rašto 7-oje pastaboje.

III. ATSKAITYMAI IŠ PENSIJŲ TURTO

7. Atskaitymai iš pensijų fondo pensijų turto pateikiami šios ataskaitos VI skyriuje, finansinių ataskaitų aiškinamojo rašto 10-oje pastaboje.
8. Mokėjimų tarpininkams iš pensijų fondo „Europensija ekstra“ turto nebuvo.
9. Pensijų fondas „Europensija ekstra“ per ataskaitinį laikotarpį susitarimų dėl mokėjimo pasidalijimo, paslėptų komisinių neturėjo.

10. Toliau esančioje lentelėje yra pateiktas pavyzdys apie atskaitymų įtaką galutinei dalyviui tenkančiai investicijų grąžai, esant pensijų fondo „Europensija ekstra“ taisyklėse patvirtintiems atskaitymams, kai laikotarpio pradžioje investuota suma 3 000 Eur, papildomos įmokos nėra mokamos, o investicijų grąža - 5 proc. kasmet. Apskaičiavimuose naudoti atskaitymų dydžiai, galiojantys nuo 2016 m. sausio 1 d.: atskaitymai nuo įmokos lygūs 0,5 proc., atskaitymai iš pensijų turto lygūs 1 proc. nuo dalyvio pensijų sąskaitoje apskaitytų lėšų vidutinės metinės vertės.

	Po 1 metų	Po 3 metų	Po 5 metų	Po 10 metų
Sumokėta atskaitymų, Eur	46	110	181	382
Sukaupta suma, jei nebūtų atskaitymų, Eur	3 150	3 473	3 829	4 887
Sukaupta suma, esant dabartiniam atskaitymų lygiui, Eur	3 104	3 355	3 627	4 408

IV. INFORMACIJA APIE PENSIJŲ FONDO INVESTICINIŲ PRIEMONIŲ PORTFELĮ

11. Informacija apie investicinių priemonių portfelio sudėtį pateikiama šios ataskaitos VI skyriuje, finansinių ataskaitų aiškinamojo rašto 2-oje pastaboje.
- 12.–14. Ataskaitiniu laikotarpiu pensijų fondo „Europensija ekstra“ valdomas turtas į išvestines finansines priemones investuotas nebuvo.
15. Pensijų fondo „Europensija ekstra“ lėšos investuojamos pagal pensijų fondo taisyklių investavimo strategijoje nustatytas investicijų rūšis, investicijų specializaciją, geografinius apribojimus dėl šalių, į kurių vertybinius popierius gali būti investuojamos fondo lėšos. 2015 m. gruodžio 31 d. pensijų fondo „Europensija ekstra“ 54,8 proc. grynujų aktyvų buvo investuota į vyriausybės skolos vertybinius popierius: 29,4 proc. į Lietuvos, 16,8 proc. į Latvijos, 3,1 proc. į Vengrijos, 3,1 proc. į Švedijos, 2,5 proc. į Čekijos Respublikos vyriausybės skolos vertybinius popierius.

44,0 proc. pensijų fondo „Europensija ekstra“ grynujų aktyvų buvo investuota į kolektyvinio investavimo subjektus bei ETF fondus, investuojančius akcijų rinkose. Iš jų 7,6 proc. buvo investuota į Šiaurės Amerikos, 32,4 proc. į Europos šalių ir 4,0 proc. į Japonijos akcijų rinkas.

„Europensija ekstra“ fondo 70,3 proc. grynujų aktyvų buvo investuota į eurus nominuotus vertybinius popierius, 17,2 proc. į JAV doleriais ir 12,6 proc. į kitomis Europos šalių valiutomis nominuotus vertybinius popierius.

16. Informacija apie veiksnius, kurie per ataskaitinį laikotarpį turėjo didžiausią įtaką investicinių priemonių portfelio struktūrai ir jo vertės pokyčiams.

Pensijų fondo „Europensija ekstra“ turtą augino naujos lėšos ir sėkmingos investicijos obligacijų bei akcijų rinkose: ataskaitos vieneto vertė 2015 m. augo 6,0 proc. ir viršijo lyginamojo indekso vertės augimą.

2015 metais investicinio portfelio struktūroje skolos vertybinių popierių dalis sumažėjo nuo 59,1 iki 54,8 proc. Dalį Baltijos regiono šalių vyriausybės skolos vertybinių popierių pakeitė kitais Baltijos regiono šalių vyriausybės skolos vertybiniais popieriais. Naujas pensijų fondo lėšas daugiausia investavome į Baltijos regiono, Centrinės ir Rytų Europos šalių vyriausybės skolos vertybinius popierius.

Nuosavybės vertybinių popierių dalį padidinome nuo 35,4 proc. iki 44,0. 2015 metais nuo 16,1 iki 26,7 proc. padidinome investicijų dalį Europos šalių akcijose, o nuo 16,3 iki 7,6 proc. sumažinome investicijas į JAV nuosavybės vertybinius popierius. Siekiant diversifikuoti investicijas 2015 metais šiek tiek padidinome portfelyje Japonijos akcijų dalį.

V. PENSIJŲ FONDO LYGINAMASIS INDEKSAS, INVESTICIJŲ GRAŽA IR RIZIKOS RODIKLIAI

17. Informacija apie pensijų fondo lyginamąjį indeksą pateikiama šios ataskaitos VI skyriuje, finansinių ataskaitų aiškinamojo rašto 13-oje pastaboje.

18. To paties laikotarpio pensijų fondo apskaitos vieneto vertės pokyčio, investicinių priemonių portfelio metinės investicijų grąžos ir lyginamojo indekso reikšmės pokyčio ir kiti rodikliai per fondo veiklos metus – nuo 2006 metų (rodikliai yra paaiškinti šios ataskaitos VI skyriuje, finansinių ataskaitų aiškinamojo rašto 13-oje pastaboje):

	Per ataskaitinį laikotarpį 2015 m.	Prieš metus 2014 m.	Prieš 2 metus 2013 m.	Prieš 9 metus 2007 m.
Apskaitos vieneto vertės pokytis (%)	5,99	8,83	9,76	(1,42)
Lyginamojo indekso reikšmės pokytis (%)	3,31	7,16	6,84	-
Metinė bendroji investicijų grąža (%)	5,98	8,82	9,76	(17,60)
Metinė grynoji investicijų grąža (%)	5,80	8,53	9,47	(20,10)
Apskaitos vieneto vertės pokyčio standartinis nuokrypis (%)	6,86	4,90	5,30	6,99
Lyginamojo indekso reikšmės pokyčio standartinis nuokrypis (%)	6,61	4,25	4,73	-
Apskaitos vieneto vertės ir lyginamojo indekso reikšmės koreliacijos koeficientas (%)	97,24	89,56	94,79	-
Indekso sekimo paklaida (%)	2,03	1,70	1,55	-
Alfa rodiklis	0,0251	(0,0052)	0,0206	-
Beta rodiklis	1,03	1,30	1,10	-

19. 2014 m. lapkričio mėn. išleistame lankstinuke „Gyvybės draudimo ir ilgalaikio taupymo paslaugos“, 2015 m. rugpjūčio mėn. išleistame lankstinuke „Kokia bus mano pensija, jeigu pradėsiu kaupti šiandien?“ ir 2015 m. rugsėjo mėn. išleistame leidinyje „Kliento vadovas“ buvo naudojama prielaida, kad ilgu laikotarpiu vidutinė metinė pensijų fondo grynoji investicijų grąža sieks 2,5 proc.

2015 metais visų „Aviva Lietuva“ valdomų pensijų fondų vidutinė faktinė svertinė investicijų grąža 5 proc. ir yra didesnė už naudojamą prielaidose. Gerus pensijų fondų rezultatus lėmė sėkmingos investicijos išsivysčiusių šalių akcijų ir obligacijų rinkose.

20. Informacija apie vidutinę investicijų grąžą, vidutinį apskaitos vieneto vertės ir lyginamojo indekso reikšmės pokytį per paskutinius trejus, penkerius, dešimt metų pateikiama šios ataskaitos VI skyriuje, finansinių ataskaitų aiškinamojo rašto 13-oje pastaboje.

21. Kiti rodikliai, atskleidžiantys investicinių priemonių portfelio riziką, ataskaitoje nepateikiami.

VI. PENSIJŲ FONDO FINANSINĖ BŪKLĖ

22. Pensijų fondo „Europensija ekstra“ finansinės ataskaitos parengtos pagal 39-ojo verslo apskaitos standarto „Kolektyvinio investavimo subjektų ir pensijų fondų apskaita, finansinės ataskaitos“ ir kitų Lietuvos Respublikos įstatymų bei teisės aktų reikalavimus.

22.1. Pensijų fondo „Europensija ekstra“ grynujų aktyvų ataskaita, paruošta pagal 2015 m. gruodžio 31 d. duomenis:

(eurais)				
Eil. Nr.	Straipsniai	Pastabos Nr.	Finansiniai metai	Praėję finansiniai metai
A.	TURTAS		57 545 719	44 404 080
1.	PINIGAI	2, 3	749 558	2 486 460
2.	TERMINUOTIEJI INDELIJAI		-	-
3.	PINIGŲ RINKOS PRIEMONĖS		-	-
3.1.	Valstybės išdo vekseliai		-	-
3.2.	Kitos pinigų rinkos priemonės		-	-
4.	PERLEIDŽIAMIEJI VERTYBINIAI POPIERIAI	2, 3, 8	56 779 188	41 908 553
4.1.	Ne nuosavybės vertybiniai popieriai	2, 3, 8	31 520 662	26 202 848
4.1.1.	Vyriausybės ir centrinių bankų arba jų garantuoti ne nuosavybės vertybiniai popieriai	2, 3, 8	31 520 662	26 202 848
4.1.2.	Kiti ne nuosavybės vertybiniai popieriai		-	-
4.2.	Nuosavybės vertybiniai popieriai		-	-
4.3.	Kitų kolektyvinio investavimo subjektų investiciniai vienetai ir akcijos	2, 3, 8	25 258 526	15 705 705
5.	SUMOKĖTI AVANSAI			-
6.	GAUTINOS SUMOS	4	16 973	9 067
6.1.	Investicijų pardavimo sandorių gautinos sumos		-	-
6.2.	Kitos gautinos sumos	4	16 973	9 067
7.	INVESTICINIS IR KITAS TURTAS		-	-
7.1.	Investicinis turtas		-	-
7.2.	Išvestinės finansinės priemonės		-	-
7.3.	Kitas turtas		-	-
B.	ĮSIPAREIGOJIMAI	5	49 977	34 898
1.	Mokėtinos sumos	5	49 977	34 898
1.1.	Už finansinį ir investicinį turtą mokėtinos sumos		-	-
1.2.	Valdymo įmonei ir depozitoriumui mokėtinos sumos	5	47 407	34 636
1.3.	Kitos mokėtinos sumos	5	2 570	262
2.	Sukauptos sąnaudos		-	-
3.	Finansinės skolos kredito įstaigoms		-	-
4.	Įsipareigojimai pagal išvestinių finansinių priemonių sutartis		-	-
5.	Kiti įsipareigojimai		-	-
C.	GRYNIJAI AKTYVAI	6	57 495 742	44 369 182

Uždaroji akcinė gyvybės draudimo ir pensijų bendrovė „Aviva Lietuva“
 Pensijų fondas „Europensija ekstra“
 2015 metų ataskaita

22.2. Pensijų fondo „Europensija ekstra“ grynujų aktyvų pokyčio ataskaita, paruošta pagal 2015 m. gruodžio 31 d. duomenis:

(eurais)

Eil. Nr.	Straipsniai	Pastabos Nr.	Finansiniai metai	Praėję finansiniai metai
1.	GRYNUJŲ AKTYVŲ VERTĖ ATASKAITINIO LAIKOTARPIO PRADŽIOJE	6	44 369 182	32 589 347
2.	GRYNUJŲ AKTYVŲ VERTĖS PADIDĖJIMAS		15 938 642	13 583 038
2.1.	Dalyvių įmokos į fondą	11	8 655 664	6 831 097
2.2.	Iš kitų fondų gautos sumos	11	3 877 918	3 006 005
2.3.	Garantinės įmokos		-	-
2.4.	Investicinės pajamos			
2.4.1.	Palūkanų pajamos		-	-
2.4.2.	Dividendai		-	-
2.4.3.	Nuomos pajamos		-	-
2.5.	Pelnas dėl investicijų vertės pasikeitimo ir pardavimo	8	3 330 856	3 704 448
2.6.	Pelnas dėl užsienio valiutos kursų pokyčio	9	-	4 329
2.7.	Išvestinių finansinių priemonių sandorių pelnas		-	-
2.8.	Kitas grynujų aktyvų vertės padidėjimas	12	74 204	37 159
	GRYNUJŲ AKTYVŲ VERTĖ PADIDĖJO IŠ VISO:		15 938 642	13 583 038
3.	GRYNUJŲ AKTYVŲ VERTĖS SUMAŽĖJIMAS		(2 812 082)	(1 803 203)
3.1.	Išmokos fondo dalyviams	11	(118 661)	(77 635)
3.2.	Išmokos kitiems fondams	11	(1 909 609)	(1 212 979)
3.3.	Nuostoliai dėl investicijų vertės pasikeitimo ir pardavimo	8	(140 574)	(31 285)
3.4.	Nuostoliai dėl užsienio valiutos kursų pokyčio	9	(40 005)	-
3.5.	Išvestinių finansinių priemonių sandorių nuostoliai		-	-
3.6.	Valdymo sąnaudos:	10	(603 233)	(481 304)
3.6.1.	Atlyginimas valdymo įmonei	10	(603 233)	(481 304)
3.6.2.	Atlyginimas depozitoriumui		-	-
3.6.3.	Atlyginimas tarpininkams		-	-
3.6.4.	Audito sąnaudos		-	-
3.6.5.	Palūkanų sąnaudos		-	-
3.6.6.	Kitos sąnaudos		-	-
3.7.	Kitas grynujų aktyvų vertės sumažėjimas		-	-
3.8.	Sąnaudų kompensavimas (-)		-	-
	GRYNUJŲ AKTYVŲ VERTĖ SUMAŽĖJO IŠ VISO:		(2 812 082)	(1 803 203)
4.	Grynujų aktyvų vertės pokytis		13 126 560	11 779 835
5.	Pelno paskirstymas		-	-
6.	GRYNUJŲ AKTYVŲ VERTĖ ATASKAITINIO LAIKOTARPIO PABAIGOJE	6	57 495 742	44 69 182

22.3. Pensijų fondo „Europensija plus“ 2015 metų finansinių ataskaitų aiškinamasis raštas:

**2015 metų pensijų fondo „Europensija ekstra“ finansinių ataskaitų
AIŠKINAMASIS RAŠTAS**

I. BENDROJI DALIS

Duomenys apie pensijų fondą

2003 m. rugpjūčio 28 d. Lietuvos Respublikos draudimo priežiūros komisija išdavė Uždarajai akcinei gyvybės draudimo ir pensijų bendrovei „Aviva Lietuva“ (toliau – „Aviva Lietuva“) leidimą Nr. 00001 vykdyti pensijų kaupimo veiklą (naujos formos licencija Nr. 000007 išduota 2005 m. kovo 15 d.). Valstybinio socialinio draudimo įmokos dalies kaupimo pensijų fondas „Europensija ekstra“ veikia nuo 2006 m. vasario 8 d. pagal pensijų fondo „Europensija ekstra“ taisykles Nr. 017. Pensijų fondo veikla neterminuota.

Pensijų fondą „Europensija ekstra“ valdo „Aviva Lietuva“, įregistruota adresu Lvovo g. 25, LT-09320 Vilnius, įmonės kodas – 111744827. Duomenys apie „Aviva Lietuva“ kaupiami ir saugomi Juridinių asmenų registre.

Pensijų fondo depozitoriumas yra AB SEB bankas, buveinės adresas Gedimino pr. 12, LT-01103 Vilnius, įmonės kodas – 112021238.

Pensijų fondo auditą už 2015 m. atlikusi įmonė yra UAB „PricewaterhouseCoopers“, buveinės adresas J. Jasinskio g. 16 B, LT-03163 Vilnius, įmonės kodas – 111473315.

Ataskaitinis laikotarpis: 2015 01 01 – 2015 12 31.

II. APSKAITOS POLITIKA

1. Pagrindiniai principai

„Aviva Lietuva“, tvarkydama pensijų fondo buhalterinę apskaitą ir sudarydama finansines ataskaitas, vadovaujasi verslo apskaitos standartais (VAS), Lietuvos Respublikos buhalterinės apskaitos įstatymu ir kitais teisės aktais. Pensijų fondo apskaita tvarkoma atskirai nuo įmonės „Aviva Lietuva“ bei kitų jos valdomų pensijų fondų apskaitos pagal patvirtintą sąskaitų planą.

„Aviva Lietuva“ nuo 2015 m. sausio 1 d. pensijų fondo apskaitą tvarko ir šiose finansinėse ataskaitose visas sumas pateikia eurai, vieno euro tikslumu. Palyginamųjų laikotarpių duomenys perskaičiuoti iš litų į eurus santykiu 3,4528 litai už 1 eurą. Litais išreikštus apskaitos duomenis perskaičiuojant į eurus reikšmingų skirtumų nesusidarė.

Siekiant suvienodinti visų vertybinių popierių apskaitoje pripažinimo datą, 2015 m. vasario 5 d. „Aviva Lietuva“ pakeitė investicijų į vertybinius popierius sandorių pripažinimo apskaitoje pensijų fondų apskaitos politiką. Nuo šios datos visi investicijų į vertybinius popierius įsigijimai ir pardavimai apskaitoje registruojami prekybos dieną. Pagal pakeistą pensijų fondų apskaitos politiką duomenys perskaičiuoti ir finansinėse ataskaitose parodyti perspektyviniu būdu, kadangi šis pakeitimas praėjusio laikotarpio duomenims įtakos neturėjo.

Kitam pensijų fondo turtui ir įsipareigojimams 2015 m. sausio 1 d. – 2015 m. gruodžio 31 d. buvo taikyti tie patys apskaitiniai įvertinimai ir apskaitos politika kaip ir praėjusiais ataskaitiniais metais.

2. Investavimo politika

Pensijų fondo „Europensija ekstra“ lėšos investuojamos laikantis subalansuotos investavimo strategijos. Pensijų fondo lėšos investuojamos į skolos vertybinius popierius ar pinigų rinkos priemonės, išleistas arba garantuotas Lietuvos Respublikos, Europos Sąjungos ar Ekonominio bendradarbiavimo ir plėtros organizacijos valstybių vyriausybių, centrinių bankų ir Europos centrinio banko bei į Europos Sąjungos ar Ekonominio bendradarbiavimo ir plėtros organizacijos valstybių įmonių skolos vertybinius popierius. Skolos vertybinių popierių terminas nėra ribojamas, tačiau paprastai investuojama į vidutinio (4 – 6 metų) ir ilgo (daugiau kaip 6 metai) laikotarpio vertybinius popierius.

Iki 65 proc. pensijų fondo lėšų gali būti investuojama į Europos Sąjungos šalių ir Ekonominio bendradarbiavimo ir plėtros organizacijos valstybių įmonių, esančių aukščiausiuose vertybinių popierių biržų sąrašuose, akcijas.

Visos aukščiau minėtos investicijos gali būti atliekamos tiek tiesiogiai įsigyjant minimų emitentų vertybinius popierius, tiek įsigyjant kolektyvinių investavimo subjektų vertybinius popierius, jeigu šių kolektyvinių investavimo subjektų vertybiniai popieriai padengti turtu, daugiausiai investuojamu į vertybinius popierius ar aukščiau paminėtą turtą. Iki 20 procentų pensijų fondo lėšų gali sudaryti gryniesi pinigai, esantys fondo banko sąskaitoje bei indėliai Lietuvos ar Europos Sąjungos valstybių komerciniuose bankuose.

Pensijų fondo lėšos gali būti investuojamos Lietuvos, Europos Sąjungos ar Ekonominio bendradarbiavimo ir plėtros organizacijos valstybių nacionalinėmis valiutomis. Pensijų fondo lėšos gali būti investuojamos ir į išvestines finansines priemones, skirtas tik palūkanų ir valiutos rizikai minimizuoti. Pensijų turtas negali būti investuojamas į nekilnojamąjį turtą, tauriuosius metalus arba į suteikiančius į juos teisę vertybinius popierius. Detali pensijų fondo investavimo strategija nustatyta pensijų fondo taisyklėse.

3. Investicijų apskaita, vertinimo metodai, investicijų pervertinimo periodiškumas

Visi investicijų į vertybinius popierius įsigijimai ir pardavimai apskaitoje registruojami prekybos data. Sandorio sudarymo dieną pensijų fondo apskaitoje registruojamas gautinas finansinis turtas ir įsipareigojimas už jį sumokėti. Pardavimo sandorio sudarymo dieną nurašomi parduoti vertybiniai popieriai, registruojama gautina suma ir sandorio rezultatas (pelnas arba nuostoliai). Sandoris apskaitoje registruojamas tik kai gautas patvirtinimas, kad sandoris įvyko.

Vertybiniai popieriai pripažinimo metu apskaitoje registruojami įsigijimo verte, kiekvieną darbo dieną apskaitant šių investicijų rinkos vertės pokyčius kaupimo principu, taip kad investicijų vertė atspindėtų jų tikrąją vertę. Tikroji vertė nustatoma pagal aktyviojoje rinkoje skelbiamas priemonių kainas, o jei jos neskelbiamos arba vertybiniais popieriais nėra prekiaujama reguliuojamose rinkose, tikroji vertė nustatoma, vadovaujantis „Aviva Lietuva“ Pensijų fondų turto ir grynujų aktyvų vertės ir apskaitos vieneto vertės apskaičiavimo tvarka. Skolos vertybinių popierių tikroji vertė apima ir sukauptų palūkanų vertę. Vertybinių popierių įsigijimo atveju palūkanos pradedamos kaupti nuo atsiskaitymo dienos. Grynujų aktyvų ataskaitoje investicijos į vertybinius popierius parodomos ataskaitinio laikotarpio paskutinės darbo dienos tikrąja verte.

3. Investicijų apskaita, vertinimo metodai, investicijų pervertinimo periodiškumas (tęsinys)

Investicijų į vertybinius popierius, turėtų ataskaitinio laikotarpio pradžioje, tikrosios vertės, įskaitant valiutų kursų pasikeitimo įtaką, ataskaitinio laikotarpio pabaigoje ir tikrosios vertės ataskaitinio laikotarpio pradžioje skirtumas, taip pat ataskaitinį laikotarpį įsigytų vertybinių popierių ir kitų investicijų tikrosios vertės ataskaitinio laikotarpio pabaigoje ir jų įsigijimo savikainos teigiamas skirtumas priskiriamas investicijų vertės padidėjimui, neigiamas - sumažėjimui. Kiekvieno vertybinio popieriaus vertės pasikeitimas vertinamas atskirai ir atitinkamai vertybinio popieriaus vertės padidėjimas arba sumažėjimas atvaizduojamas kaip pelnas arba nuostoliai dėl investicijų vertės pasikeitimo grynujų aktyvų pokyčio ataskaitoje atitinkamai kartu su investicijų pardavimo pelnu arba nuostoliais. Jei yra keli to paties vertybinio popieriaus įsigijimai, skaičiuojamas bendras vertybinio popieriaus vertės padidėjimas ar sumažėjimas ir pardavimo pelnas arba nuostoliai.

Investicijų į vertybinius popierius pardavimo pelnas arba nuostoliai pripažįstami pardavimo sandorio dieną. Grynujų aktyvų pokyčio ataskaitoje atvaizduojamas ataskaitinio laikotarpio pelnas arba nuostoliai, atitinkamai teigiamas arba neigiamas skirtumas tarp investicijų pardavimo kainos ir jų balansinės vertės ataskaitinio laikotarpio pradžioje.

Lietuvos Respublikos Vyriausybės skolos vertybinių popierių vertė nustatoma pagal darbo dienos, už kurią yra nustatoma apskaitos vieneto vertė, trijų didžiausių pirminių dilerių, nurodytų „Aviva Lietuva“ Pensijų fondų turto ir grynujų aktyvų vertės ir apskaitos vieneto vertės apskaičiavimo tvarkoje, kotiruotes atsargaus vertinimo (bid pirkimo kainos) metodu. Vidutinė kaina yra aritmetinis šių bankų pirkimo (bid) kainų vidurkis ir sukauptų palūkanų vertė.

Lietuvos Respublikos Vyriausybės, kitų Europos Sąjungos bei Ekonominio bendradarbiavimo ir plėtros organizacijos šalių vyriausybių skolos vertybinių popierių, centrinių bankų ir įmonių skolos vertybinių popierių, kurie yra kotiruojami užsienio kapitalo rinkose, tikroji vertė nustatoma pagal vertinimo dienos uždarymo kainas (last price), pateikiamas Bloomberg Professional duomenų sistemoje.

Vertybinių popierių biržoje prekiaujami nuosavybės vertybiniai popieriai vertinami vidutine vertinimo darbo dienos kaina. Kolektyvinio investavimo subjektų akcijos ir investiciniai vienetai vertinami pagal kolektyvinio investavimo subjektų valdytojo atsiųstas kainas elektroniniu paštu arba paskutine Bloomberg Professional duomenų sistemoje viešai paskelbta kaina.

Investicijos, nominuotos užsienio valiuta, įvertinamos eurais taikant vertinimo dienos užsienio valiutos kursą.

Kitos investicijos vertinamos vadovaujantis „Aviva Lietuva“ Pensijų fondų turto ir grynujų aktyvų vertės ir apskaitos vieneto vertės apskaičiavimo tvarka.

4. Pinigai ir terminuotieji indėliai

Pinigams priskiriami pinigai bankų sąskaitose, taip pat neterminuoti indėliai su teise bet kuriuo metu pareikalauti viso indėlio ar jo dalies išmokėjimo neprarandant sukauptų palūkanų.

Terminuotaisiais indėliais pripažįstami indėliai, įskaitant indėlius iki trijų mėnesių, kurių sutartyje nustatytą laiką negalima paimti iš kredito įstaigos sąskaitos neprarandant sukauptų palūkanų. Terminuotųjų indėlių vertę sudaro jų įsigijimo vertė, padidinta palūkanomis, apskaičiuojamomis kaupimo principu (paskirstant laikotarpiui, kuriam terminuotojo indėlio sutartis yra sudaryta).

Pinigai ir terminuotieji indėliai, nominuoti užsienio valiuta, įvertinami eurais taikant vertinimo dienos užsienio valiutos kursą.

5. Gautinų sumų ir įsipareigojimų apskaita

Gautinos sumos ir įsipareigojimai vertinami amortizuota savikaina.

Gautinos sumos ir įsipareigojimai, nominuoti užsienio valiuta, įvertinami eurais taikant vertinimo dienos užsienio valiutos kursą.

6. Grynujų aktyvų vertės ir apskaitos vieneto vertės apskaičiavimo principai

Grynujų aktyvų vertė yra pensijų fondo pensijų turto vertės ir įsipareigojimų vertės skirtumas.

Grynujų aktyvų vertės padidėjimas pripažįstamas gavus pensijų fondo dalyvių įmokas, registruojant iš kitų fondų gautas lėšas, palūkanų ir kitas pajamas, registruojant parduotų investicijų pelną, investicijų ir kito turto tikrosios vertės padidėjimą, įsipareigojimų tikrosios vertės sumažėjimą, turto padidėjimą ir įsipareigojimų sumažėjimą dėl užsienio valiutos kursų pokyčio.

Grynujų aktyvų vertės sumažėjimas pripažįstamas, kai atsiranda įsipareigojimas išpirkti iš pensijų fondo apskaitos vienetus, kai įregistruojamas įsipareigojimas „Aviva Lietuva“, atsiradus kitų įsipareigojimų, registruojant parduotų investicijų nuostolius, investicijų ir kito turto tikrosios vertės sumažėjimą, įsipareigojimų tikrosios vertės padidėjimą, turto sumažėjimą ir įsipareigojimų padidėjimą dėl užsienio valiutos kursų pokyčio.

Pensijų fondo grynujų aktyvų vertė apskaičiuojama ir pensijų fondo apskaitos vieneto vertė nustatoma kiekvieną darbo dieną pagal vertinimo dienos pabaigos duomenis. Vertinant pensijų fondo turta, vertinama kiekviena investicijų portfelio sudėtinė dalis ir susumuojami vertinimo rezultatai.

Pensijų fondo apskaitos vieneto vertė yra grynujų aktyvų vertė, padalinta iš pensijų fondo apskaitos vienetų skaičiaus, esančio pensijų fondo apskaitos vieneto vertės nustatymo dieną ir atspindi, kokia grynujų aktyvų vertės dalis tenka vienam apskaitos vienetai. Pensijų fondo apskaitos vieneto vertė yra nustatoma keturių skaičių po kablelio tikslumu ir apvalinama pagal matematinės apvalinimo taisykles. Bendra visų pensijų fondo vienetų vertė visada lygi pensijų fondo grynujų aktyvų vertei.

7. Atskaitymai iš pensijų fondo

„Aviva Lietuva“ atskaitymai iš pensijų fondo turto vertinami kaupimo principu. Maksimalūs atskaitymų iš pensijų fondo turto dydžiai nustatyti Lietuvos banko patvirtintose pensijų fondo taisyklėse.

1. Atskaitymai iš pensijų turto lygūs 1 proc. nuo pensijų fondo dalyvio pensijų sąskaitoje apskaitytų lėšų vidutinės metinės vertės.
2. Atskaitymai nuo įmokų 2015 metais lygūs 1 proc. nuo pensijų fondo dalyvio vardu įmokėtų įmokų (2014 metais buvo 1,5 proc.).
3. Taikomi 0,05 proc. atskaitymai nuo pensijų fondo dalyvio vardu pervedamų piniginių lėšų už pensijų fondo dalyvio perėjimą į kitos pensijų kaupimo bendrovės valdomą pensijų fondą ar kitą „Aviva Lietuva“ valdomą pensijų fondą, jeigu pensijų fondo dalyvis pereina į kitą „Aviva Lietuva“ valdomą pensijų fondą daugiau kaip vieną kartą per kalendorinius metus.

7. Atskaitymai iš pensijų fondo (tęsinys)

Atskaitymai nuo dalyvio vardu įmokėtų įmokų atliekami tą pačią dieną, kai į pensijų fondo sąskaitą gaunamos dalyvio įmokos.

Atskaitymai nuo dalyvio pensijų sąskaitoje apskaičiuotų lėšų atliekami kiekvieną darbo dieną. Atskaitymai nuo dalyvio pensijų sąskaitoje apskaičiuotų lėšų vertės tiesiogiai įskaičiuojami į apskaitos vieneto vertę, o sukauptų apskaitos vienetų skaičius dalyvio sąskaitoje nėra mažinamas.

Valiutos keitimo sąnaudos, atsiradusios dėl pareigos valiutų sąnaudas buhalterinėje apskaitoje pripažinti pagal Lietuvos Respublikos buhalterinės apskaitos įstatymą, dengiamos iš pensijų turto.

Patirtos išlaidos dėl operacijų, susijusių su pensijų fondo turto investicijomis, apskaitomos kaip gautinos sumos ir dengiamos „Aviva Lietuva“ lėšomis.

Atlyginimas depozitoriumui apskaitomas „Aviva Lietuva“ apskaitoje ir dengiamas „Aviva Lietuva“ lėšomis.

Atlyginimo depozitoriumui dydis apskaičiuojamas pagal depozitoriume apskaityto pensijų fondo turto vertę ir priklausomai nuo pensijų turto grynujų aktyvų vidutinės metinės vertės yra ne didesnis kaip 0,07 proc. nuo vidutinės metinės grynujų aktyvų vertės. Atlyginimas depozitoriumui yra mokamas kas ketvirtį.

Lietuvos Respublikos valstybinio socialinio draudimo fondo (toliau – VSDF) veiklos sąnaudos, susijusios su pensijų draudimo įmokų ir papildomų dalyvio lėšomis mokamų įmokų surinkimu ir pervedimu, 0,41 procento nuo surinktų ir pervestų įmokų sumos, atlyginamos „Aviva Lietuva“ lėšomis (2014 m. 0,45 proc.).

III. AIŠKINAMOJO RAŠTO PASTABOS

1 Pastaba. *Finansinės rizikos valdymo politika*

Vidutinės akcijų dalies pensijų fondo „Europensija ekstra“ turtas investuojamas į vertybinius popierius pagal fondo investavimo strategijoje numatytus reikalavimus. Iki 65 proc. šio fondo turto gali būti investuota į akcijas. Dalis pensijų fondo „Europensija ekstra“ turto investuojama į skolos vertybinius popierius, turinčius emitento nustatytą išpirkimo datą ir kainą, tai sudaro galimybes valdyti palūkanų normos svyravimo įtaką pensijų turto vertei. Kadangi į akcijas investuojama didesnė pensijų fondo turto dalis, trumpu laikotarpiu pensijų fondo turto vertė gali svyruoti, tačiau ilgesniu laikotarpiu akcijos paprastai duoda didesnę grąžą negu skolos vertybiniai popieriai. Pensijų fondo „Europensija ekstra“ investavimo rizika yra vidutinė.

Pensijų fondo investicijos valdomos pagal „Aviva Lietuva“ vidaus procedūras, nustatančias investavimo sprendimų priėmimo ir įgyvendinimo reikalavimus bei jų kontrolės sistemas.

Valiutos kursų svyravimo rizikos valdymas

Ataskaitiniu laikotarpiu didžioji pensijų fondo „Europensija ekstra“ turto dalis (2015 m. gruodžio 31 d. – 70,2 proc., 2014 m. gruodžio 31 d. – 71,9 proc.) siekiant sumažinti valiutos kursų svyravimo riziką, buvo investuojama eurais. Tikintis, kad valiutų kursų svyravimas bus palankus, kita fondo turto dalis (2015 m. gruodžio 31 d. – 29,8 proc., 2014 m. gruodžio 31 d. – 28,1 proc.) buvo investuojama šiomis užsienio valiutomis: JAV doleriais, Didžiosios Britanijos svarais, Švedijos kronomis.

Skolos vertybinių popierių palūkanų normos svyravimo rizikos valdymas

Kai tikimasi skolos vertybinių popierių palūkanų normos kilimo (ir atitinkamai skolos vertybinių popierių kainos mažėjimo), investuojama į trumpesnio termino skolos vertybinius popierius, kurių kaina palūkanoms kylant svyruoja mažiau. Ir atvirkščiai, kai tikimasi skolos vertybinių popierių palūkanų normos kritimo (ir atitinkamai skolos vertybinių popierių kainos didėjimo), investuojama į ilgesnio termino skolos vertybinius popierius, siekiant valdyti palūkanų normos svyravimo riziką ir stabilesnių investicijų grąžos rezultatų.

Kredito ir emitento rizikos valdymas

Pensijų fondo „Europensija ekstra“ lėšos indėliuose laikomos Lietuvos ar Europos Sąjungos valstybių komerciniuose bankuose. Siekiant sumažinti emitento riziką, didžioji fondo turto dalis investuojama į ne mažesnę nei Lietuvos Respublikos kredito reitingą turinčių emitentų išleistus vertybinius popierius. Ataskaitinio laikotarpio pabaigoje pensijų fondo „Europensija ekstra“ lėšos buvo investuotos į Lietuvos, Latvijos, Švedijos, Vengrijos ir Čekijos vyriausybių vertybinius popierius.

1 Pastaba. Finansinės rizikos valdymo politika (tęsinys)

Sandorio šalies ir atsiskaitymų rizikos valdymas

Visi sandoriai yra atliekami per depozitoriumo funkcijas atliekantį AB SEB banką, kuris kontroliuoja ir užtikrina savalaikį atsiskaitymą su sandorio šalimi. Siekiant sumažinti sandorio šalies riziką, kad sandorio šalis ateityje nesugebės įvykdyti sutarties įsipareigojimų, pensijų fondo sandoriai yra sudaromi reguliuojamose ir atsiskaitymus garantuojančiose rinkose su mažos rizikos finansų institucijomis.

Likvidumo rizikos valdymas

Visas pensijų fondo turtas investuojamas tik į likvidžius finansinius instrumentus – skolos ir nuosavybės vertybinius popierius, kuriais vyksta aktyvi prekyba, ir į kolektyvinius investavimo subjektus, kurie garantuoja fondų vienetų išpirkimą.

Jautrumo analizė

Skolos vertybinių popierių pelningumui padidėjus 1 proc. punktu, pensijų fondo „Europensija ekstra“ grynujų aktyvų vertė sumažėtų 1,23 mln. eurų arba 2,13 procento.

Skolos vertybinių popierių pelningumui sumažėjus 1 proc. punktu, pensijų fondo „Europensija ekstra“ grynujų aktyvų vertė padidėtų 0,96 mln. eurų arba 1,67 procento.

Akcijų rinkų kainoms padidėjus 10 proc. punktų, pensijų fondo „Europensija ekstra“ grynujų aktyvų vertė padidėtų 2,53 mln. eurų arba 4,39 procento.

Akcijų rinkų kainoms sumažėjus 10 proc. punktų, pensijų fondo „Europensija ekstra“ grynujų aktyvų vertė sumažėtų 2,53 mln. eurų arba 4,39 procento

2 Pastaba. *Investicijų portfelio struktūra*

1 lentelė. Ne nuosavybės vertybiniai popieriai

Emitento pavadinimas	Šalis	ISIN kodas	Kiekis, vnt.	Bendra nominali vertė	Bendra įsigijimo vertė	Bendra rinkos vertė	Palūkanų norma	Išpirkimo / konvertavi mo data	Dalis GA, %
2015-12-31									
Ne nuosavybės vertybiniai popieriai, įtraukti į Oficialųjį prekybos sąrašą									
Iš viso:	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Ne nuosavybės vertybiniai popieriai, įtraukti į Papildomąjį ar jį atitinkantį prekybos sąrašą									
Lietuvos Respublikos Vyriausybė	Lietuvos Respublika	LT0000607053	235 553 753	2 355 538	2 437 032	2 704 947	5,20	2018-03-28	4,71
Lietuvos Respublikos Vyriausybė	Lietuvos Respublika	LT0000610057	162 187 210	1 621 872	1 950 710	2 112 049	5,50	2022-05-17	3,67
Lietuvos Respublikos Vyriausybė	Lietuvos Respublika	LT0000610065	112 951 807	1 129 518	1 186 632	1 385 898	4,10	2023-02-28	2,41
Lietuvos Respublikos Vyriausybė	Lietuvos Respublika	LT0000607087	57 924 004	579 240	612 389	652 956	3,40	2020-10-03	1,14
Lietuvos Respublikos Vyriausybė	Lietuvos Respublika	LT0000607061	43 443 003	434 430	432 862	488 805	3,70	2019-10-25	0,85
Lietuvos Respublikos Vyriausybė	Lietuvos Respublika	LT0000605115	14 481 001	144 810	144 338	151 543	4,80	2016-10-20	0,26
Lietuvos Respublikos Vyriausybė	Lietuvos Respublika	LT1000610014	1 000	100 000	112 436	105 108	2,10	2024-11-06	0,18
Lietuvos Respublikos Vyriausybė	Lietuvos Respublika	LT0000611014	289 620	2 896	2 897	3 004	3,75	2016-02-10	0,01
Iš viso:			626 831 398	6 368 304	6 879 296	7 604 310	-	-	13,23
Ne nuosavybės vertybiniai popieriai, kuriais prekiaujama kitose reguliuojamose rinkose									
Latvijos Respublikos Vyriausybė	Latvijos Respublika	XS1063399536	4 400	4 400 000	4 797 399	5 189 999	2,875	2024-04-30	9,03
Lietuvos Respublikos Vyriausybė	Lietuvos Respublika	XS0327304001	3 560	3 560 000	3 594 404	4 080 474	4,85	2018-02-07	7,10
Latvijos Respublikos Vyriausybė	Latvijos Respublika	XS0350977244	1 800	1 800 000	2 136 675	2 102 782	5,50	2018-03-05	3,66
Švedijos Karalystės Vyriausybė	Švedijos Karalystė	XS1231271294	1 973	1 805 784	1 801 109	1 801 608	1,125	2018-05-15	3,13
Lietuvos Respublikos Vyriausybė	Lietuvos Respublika	XS0739988086	1 456	1 332 601	1 637 663	1 631 410	6,625	2022-02-01	2,84
Čekijos Respublikos Vyriausybė	Čekijos Respublika	XS0368800073	1 230	1 230 000	1 472 905	1 414 023	5,00	2018-06-11	2,46
Latvijos Respublikos Vyriausybė	Latvijos Respublika	XS1017763100	1 200	1 200 000	1 232 249	1 364 688	2,625	2021-01-21	2,37
Lietuvos Respublikos Vyriausybė	Lietuvos Respublika	XS1020300288	1 050	1 050 000	1 137 889	1 292 021	3,375	2024-01-22	2,25
Vengrijos Respublikos Vyriausybė	Vengrijos Respublika	XS0369470397	1 000	1 000 000	1 146 618	1 151 542	5,75	2018-06-11	2,00
Latvijos Respublikos Vyriausybė	Latvijos Respublika	XS0747927746	1 000	915 248	834 565	974 947	5,25	2017-02-22	1,70
Lietuvos Respublikos Vyriausybė	Lietuvos Respublika	XS0541528682	931	852 096	910 634	921 423	5,125	2017-09-14	1,60
Lietuvos Respublikos Vyriausybė	Lietuvos Respublika	XS0485991417	775	709 317	861 272	861 505	7,375	2020-02-11	1,50
Vengrijos Respublikos Vyriausybė	Vengrijos Respublika	XS0212993678	534	534 000	602 464	610 811	3,875	2020-02-24	1,06
Lietuvos Respublikos Vyriausybė	Lietuvos Respublika	XS0212170939	500	500 000	502 966	519 119	3,75	2016-02-10	0,90
Iš viso:	-	-	21 409	20 889 047	22 668 812	23 916 352	-	-	41,60
Išleidžiami nauji ne nuosavybės vertybiniai popieriai									
Iš viso:	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Iš viso ne nuosavybės vertybinių popierių:				27 257 351	29 548 108	31 520 662	-	-	54,83

Uždaroji akcinė gyvybės draudimo ir pensijų bendrovė „Aviva Lietuva“
Pensijų fondas „Europensija ekstra“
2015 metų ataskaita

1 lentelė. Ne nuosavybės vertybiniai popieriai (tęsinys)

Emitento pavadinimas	Šalis	ISIN kodas	Kiekis, vnt.	Bendra nominali vertė	Bendra įsigijimo vertė	Bendra rinkos vertė	Palūkanų norma, %	Išpirkimo / konvertavimo data	Dalis GA, %
I. 2014-12-31									
Ne nuosavybės vertybiniai popieriai, įtraukti į Oficialųjį prekybos sąrašą									
Iš viso			-	-	-	-			-
Ne nuosavybės vertybiniai popieriai, įtraukti į Papildomąjį ar jį atitinkantį prekybos sąrašą									
Lietuvos Respublikos Vyriausybė	Lietuvos Respublika	LT0000607053	81 332	2 355 538	2 437 032	2 770 132	5,20	2018-03-28	6,24
Lietuvos Respublikos Vyriausybė	Lietuvos Respublika	LT0000610057	56 000	1 621 872	1 950 710	2 083 957	5,50	2022-05-17	4,70
Lietuvos Respublikos Vyriausybė	Lietuvos Respublika	LT0000610065	39 000	1 129 518	1 186 632	1 351 353	4,10	2023-02-28	3,05
Lietuvos Respublikos Vyriausybė	Lietuvos Respublika	LT0000605107	23 458	679 391	689 861	712 033	4,90	2015-04-29	1,60
Lietuvos Respublikos Vyriausybė	Lietuvos Respublika	LT0000607087	20 000	579 240	612 389	642 553	3,40	2020-10-03	1,45
Lietuvos Respublikos Vyriausybė	Lietuvos Respublika	LT0000607061	15 000	434 430	432 862	486 413	3,70	2019-10-25	1,10
Lietuvos Respublikos Vyriausybė	Lietuvos Respublika	LT0000605115	5 000	144 810	144 338	156 977	4,80	2016-10-20	0,35
Lietuvos Respublikos Vyriausybė	Lietuvos Respublika	LT0000611014	100	2 896	2 896	3 100	3,75	2016-02-10	0,01
Iš viso:	-	-	239 890	6 947 695	745 6720	8 206 518	-	-	18,50
Ne nuosavybės vertybiniai popieriai, kuriais prekiaujama kitose reguliuojamose rinkose									
Latvijos Respublikos Vyriausybė	Latvijos Respublika	XS1063399536	4 400	4 400 000	4 797 399	4 966 182	2,875	2024-04-30	11,19
Lietuvos Respublikos Vyriausybė	Lietuvos Respublika	XS0327304001	3 560	3 560 000	3 594 404	4 187 453	4,85	2018-02-07	9,44
Latvijos Respublikos Vyriausybė	Latvijos Respublika	XS0350977244	1 800	1 800 000	2 136 675	2 180 351	5,50	2018-03-05	4,91
Čekijos Respublikos Vyriausybė	Čekijos Respublika	XS0368800073	1 230	1 230 000	1 472 905	1 465 002	5,00	2018-06-11	3,30
Latvijos Respublikos Vyriausybė	Latvijos Respublika	XS1017763100	1 200	1 200 000	1 232 250	1 332 648	2,625	2021-01-21	3,00
Lietuvos Respublikos Vyriausybė	Lietuvos Respublika	XS1020300288	1 050	1 050 000	1 137 889	1 245 149	3,375	2024-01-22	2,81
Vengrijos Respublikos Vyriausybė	Vengrijos Respublika	XS0369470397	1 000	1 000 000	1 146 618	1 173 409	5,75	2018-06-11	2,64
Latvijos Respublikos Vyriausybė	Latvijos Respublika	XS0747927746	1 000	822 144	834 565	899 711	5,25	2017-02-22	2,03
Lietuvos Respublikos Vyriausybė	Lietuvos Respublika	XS0212170939	500	500 000	502 966	536 269	3,75	2016-02-10	1,21
Danijos Karalystės Vyriausybė	Danijos Karalystė	XS0546424077	10	10 000	10 555	10 156	1,75	2015-10-05	0,02
Iš viso:	-	-	15 750	15 572 144	16 866 226	17 996 330	-	-	40,55
Išleidžiami nauji ne nuosavybės vertybiniai popieriai									
Iš viso:	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Iš viso ne nuosavybės vertybinių popierių:				22 519 839	24 322 946	26 202 848	-	-	59,05

Nuo 2015 m. sausio 1 d. visų litais išleistų Lietuvos Respublikos Vyriausybės vertybinių popierių nominali vertė buvo perskaičiuota, vadovaujantis Lietuvos Respublikos euro įvedimo Lietuvos Respublikoje įstatymo 14 straipsnio nuostatomis, atitinkamai buvo perskaičiuotas ir litais išleistų Lietuvos Respublikos Vyriausybės vertybinių popierių kiekis.

2014 m. gruodžio 31 d. palyginamojoje informacijoje litais išleistų Lietuvos Respublikos Vyriausybės vertybinių popierių kiekis perskaičiuotas nebuvo, o nominali vertė perskaičiuota iš litų į eurus santykiu 3,4528 litai už 1 eurą.

Uždaroji akcinė gyvybės draudimo ir pensijų bendrovė „Aviva Lietuva“
 Pensijų fondas „Europensija ekstra“
 2015 metų ataskaita

2 lentelė. **Kitų kolektyvinio investavimo subjektų vienetai**

KIS pavadinimas	Šalis	ISIN kodas	Kiekis, vnt.	Valdytojas	Bendra įsigijimo vertė	Bendra rinkos vertė	Rinkos vertės nustatymo šaltinis (tinklalapio adresas)	KIS tipas	Dalis GA, %
2015-12-31									
Kolektyvinio investavimo subjektų (KIS), atitinkančių Papildomo savanoriško pensijų kaupimo įstatymo 49 straipsnio 1 dalies reikalavimus, vienetai (akcijos)									
AVIVA Investors - European Equity Fund	Liuksemburgas	LU0010019577	525 450	Aviva Investors Luxembourg SA	4 689 505	4 968 182	www.avivainvestors.com	KIS 3	8,63
Nordea Funds - Nordic Ideas Equity Fund	Liuksemburgas	LU0915373897	22 570	Nordea Investment Funds SA	2 746 829	3 255 499	www.nordea.lu	KIS 3	5,66
Schroders Funds - SISF EUR Equity	Liuksemburgas	LU0106235459	85 100	Schroder Investment Management	3 277 809	3 234 651	www.schroders.com	KIS 3	5,63
Schroders Funds - SISF US Equity	Liuksemburgas	LU0106261539	20 228	Schroder Investment Management	2 124 616	2 469 719	www.schroders.com	KIS 3	4,30
Schroders Funds - SISF Jap Equity	Liuksemburgas	LU0236738356	21 354	Schroder Investment Management	2 095 065	2 315 841	www.schroders.com	KIS 3	4,03
Schroders Funds - SISF UK Equity	Liuksemburgas	LU0106246225	281 442	Schroder Investment Management	1 721 119	1 983 087	www.schroders.com	KIS 3	3,45
AVIVA Investors - UK Opportunities Fund	Liuksemburgas	LU0010020310	269 718	Aviva Investors Luxembourg SA	1 626 798	1 971 124	www.avivainvestors.com	KIS 3	3,43
DB X-TRACKERS EURO STOXX 50 Ucits ETF (DR)	Vokietijos Respublika	LU0380865021	44 096	Deutsche Bank AG	1 602 198	1 884 002	www.dbxtrackers.com	KIS 3	3,28
Nordea Funds - North American Value Fund	Liuksemburgas	LU0076314649	30 251	Nordea Investment Funds SA	806 250	1 226 002	www.nordea.lu	KIS 3	2,13
Nordea Funds - European Value Fund	Liuksemburgas	LU0229519557	13 083	Nordea Investment Funds SA	800 000	779 984	www.nordea.lu	KIS 3	1,36
DB X-Trackers S&P 500 UCITS ETF 1C USD	Vokietijos Respublika	LU0490618542	20 000	Deutsche Bank AG	295 520	649 180	www.dbxtrackers.com	KIS 3	1,13
DB X-Trackers DAX ETF	Vokietijos Respublika	LU0274211480	4 938	Deutsche Bank AG	346 639	521 255	www.dbxtrackers.com	KIS 3	0,91
Iš viso:	-	-	1 338 230		22 132 348	25 258 526	-	-	43,94
Kitų kolektyvinio investavimo subjektų vienetai (akcijos)									
Iš viso:	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Iš viso KIS vienetų (akcijų):	-	-	-	-	22 132 348	25 258 526	-	-	43,94

Uždaroji akcinė gyvybės draudimo ir pensijų bendrovė „Aviva Lietuva“
 Pensijų fondas „Europensija ekstra“
 2015 metų ataskaita

2 lentelė. Kitų kolektyvinio investavimo subjektų vienetai (tęsinys)

KIS pavadinimas	Šalis	ISIN kodas	Kiekis, vnt.	Valdytojas	Bendra įsigijimo vertė	Bendra rinkos vertė	Rinkos vertės nustatymo šaltinis (tinklalapio adresas)	KIS tipas	Dalis GA, %
I. 2014-12-31									
Schroders Funds - SISF US Equity	Liuksemburgas	LU0106261539	23 415	Schroder Investment Management	2 440 996	2 567 055	www.schroders.com	KIS 3	5,79
AVIVA Investors - US Equity Income Fund	Liuksemburgas	LU0837066512	17 860	Aviva Investors Luxembourg SA	1 722 688	2 171 172	www.avivainvestors.com	KIS 3	4,89
Nordea Funds - North American Value Fund	Liuksemburgas	LU0076314649	49 315	Nordea Investment Funds SA	1 277 244	1 904 358	www.nordea.lu	KIS 3	4,29
Schroders Funds - SISF UK Equity	Liuksemburgas	LU0106246225	281 442	Schroder Investment Management	1 721 119	1 821 659	www.schroders.com	KIS 3	4,11
AVIVA Investors - UK Opportunities Fund	Liuksemburgas	LU0010020310	269 718	Aviva Investors Luxembourg SA	1 626 798	1 768 844	www.avivainvestors.com	KIS 3	3,99
DB X-TRACKERS EURO STOXX 50 Ucits ETF (DR)	Vokietijos Respublika	LU0380865021	44 096	Deutsche Bank AG	1 602 199	1 746 642	www.dbxtrackers.com	KIS 3	3,94
Nordea Funds - Nordic Ideas Equity Fund	Liuksemburgas	LU0915373897	8 670	Nordea Investment Funds SA	844 719	1 023 992	www.nordea.lu	KIS 3	2,31
Schroders Funds - SISF Jap Equity	Liuksemburgas	LU0236738356	10 254	Schroder Investment Management	997 941	1 002 841	www.schroders.com	KIS 3	2,26
DB X-Trackers S&P 500 UCITS ETF 1C USD	Vokietijos Respublika	LU0490618542	20 000	Deutsche Bank AG	295 520	576 440	www.dbxtrackers.com	KIS 3	1,30
DB X-Trackers DAX ETF	Vokietijos Respublika	LU0274211480	4 938	Deutsche Bank AG	346 639	477 208	www.dbxtrackers.com	KIS 3	1,08
AVIVA Investors - European Equity Fund	Liuksemburgas	LU0010019577	43 000	Aviva Investors Luxembourg SA	294 395	324 835	www.avivainvestors.com	KIS 3	0,73
AVIVA Investors - Asian Equity Income Fund	Liuksemburgas	LU0010019817	66 628	Aviva Investors Luxembourg SA	219 998	320 659	www.avivainvestors.com	KIS 3	0,72
Iš viso			839 336		13 390 256	15 705 705	-	-	35,41
Kitų kolektyvinio investavimo subjektų vienetai (akcijos)									
Iš viso			-		-	-			-
Iš viso KIS vienetų (akcijų)					13 390 256	15 705 705	-	-	35,41

3 lentelė. **Pinigai**

Banko pavadinimas	Valiuta	Bendra rinkos vertė, Eur	Palūkanų norma, %	Dalis GA, %
I. 2015-12-31				
AB SEB bankas	EUR	722 351	-	1,26
AB SEB bankas	GBP	23 051	-	0,04
AB SEB bankas	USD	4 156	-	0,01
Pinigų iš viso		749 558	-	1,31
II. 2014-12-31				
AB SEB bankas	EUR	2 334 442	-	5,26
AB SEB bankas	LTL	152 018	-	0,34
Pinigų iš viso		2 486 460		5,60

Ataskaitiniu laikotarpiu bei praėjusiu ataskaitiniu laikotarpiu pensijų fondo „Europensija ekstra“ valdomas turtas tiesiogiai į nuosavybės vertybinius popierius, išvestines finansines priemones investuotas nebuvo, ataskaitinio laikotarpio bei praėjusio ataskaitinio laikotarpio pabaigoje pensijų fondas „Europensija ekstra“ indėlių kredito įstaigose neturėjo, todėl informacija apie investicijas į šiuos instrumentus nepateikiama.

3 Pastaba. *Investicijų pasiskirstymas pagal investavimo strategijų atitinkančius kriterijus*

Investicijų pasiskirstymas	Tikroji vertė ataskaitinio laikotarpio pabaigoje 2015-12-31	Grynųjų aktyvų dalis ataskaitinio laikotarpio pabaigoje, % 2015-12-31	Tikroji vertė praėjusių finansinių metų pabaigoje 2014-12-31	Grynųjų aktyvų dalis praėjusių finansinių metų pabaigoje, % 2014-12-31
Pagal investavimo objektus				
Vyriausybės vertybiniai popieriai	31 520 662	54,8	26 202 848	59,1
KIS investiciniai vienetai	25 258 526	44,0	15 705 705	35,4
Pinigai	749 558	1,3	2 486 460	5,6
Iš viso:	57 528 746	100,1	44 395 013	100,1
Pagal sektorius				
Vyriausybiniis sektorius	31 520 662	54,8	26 202 848	59,1
Nevyriausybiniis sektorius	26 008 084	45,3	18 192 165	41,0
Iš viso:	57 528 746	100,1	44 395 013	100,1
Pagal valiutas				
Eurais	40 405 215	70,3	31 917 564	72,0
JAV doleriais	9 890 770	17,2	7 862 954	17,7
Didžiosios Britanijos svarais	3 977 262	6,9	3 590 503	8,1
Švedijos kronomis	3 255 499	5,7	1 023 992	2,3
Iš viso:	57 528 746	100,1	44 395 013	100,1
Pagal geografinę zoną				
Lietuva	17 659 820	30,7	16 661 848	37,5
Kitos Europos Sąjungos valstybės	33 208 184	57,8	19 190 642	43,3
JAV ir Kanada	4 344 901	7,6	7 219 024	16,3
Japonija	2 315 841	4,0	1 002 841	2,3
Azijos regionas	-	-	320 658	0,7
Iš viso:	57 528 746	100,1	44 395 013	100,1
Pagal kitus kriterijus				
Terminuoti	31 520 662	54,8	26 202 848	59,1
Neterminuoti	26 008 084	45,3	18 192 165	41,0
Iš viso:	57 528 746	100,1	44 395 013	100,1

Veiksniai, turėję įtakos pensijų fondo portfelio pasikeitimams

2015 metais investicinio portfelio struktūroje reikšmingų pokyčių nebuvo. Didžiausias investicijas nukreipėme į Baltijos šalių regiono ir vidurio Europos šalių skolos vertybinius popierius. Nuosavybės vertybinių popierių dalyje daugiausia investavome į kolektyvinio investavimo subjektus, investuojančius Europos akcijų rinkoje.

4 Pastaba. *Gautinos sumos*

2015 m. gruodžio 31 d. gautinas sumas, 16 973 eurus (2014 m. gruodžio 31 d. 9 067 eurus), sudarė gautina komisinio atlyginimo suma už pensijų fondo turimus kolektyvinio investavimo subjektų investicinius vienetus, iš jų 7 412 eurai (2014 m. gruodžio 31 d. 4 742 eurai) gautina investiciniais vienetais, grynujų aktyvų pokyčio ataskaitoje apskaityta kaip pelnas dėl investicijų vertės pasikeitimo ir pardavimo.

5 Pastaba. *Įsipareigojimai*

	Ataskaitinis laikotarpis 2015 m.	Praėję finansiniai metai 2014 m.
Mokėtinos sumos kaupimo bendrovei	47 407	34 636
atskaitymai nuo pensijų fondo turto vertės	47 351	34 593
perėjimo į kitus pensijų fondus atskaitymai	56	43
Kitos mokėtinos sumos ir įsipareigojimai	2 570	262
į kitus pensijų fondus mokėtinos lėšos	-	-
mokėtinos lėšos dalyviams ir dalyvių paveldėtojams	2 570	262
Iš viso:	49 977	34 898

6 Pastaba. *Grynujų aktyvų vertė, apskaitos vienetų skaičius ir vertė*

	Ataskaitinio laikotarpio pradžioje 2014-12-31	Ataskaitinio laikotarpio pabaigoje 2015-12-31	Prieš metus 2014-12-31	Prieš dvejus metus 2013-12-31
Grynujų aktyvų vertė, Eur	44 369 182	57 495 742	44 369 182	32 589 347
Apskaitos vieneto vertė, Eur	0,4010	0,4250	0,4010	0,3685
Apskaitos vienetų skaičius	110 636 408	135 276 668	110 636 408	88 431 742

7 Pastaba. *Per ataskaitinį laikotarpį išplatintų ir išpirktų apskaitos vienetų skaičius ir vertė*

	Ataskaitinis laikotarpis 2015 m.		Praėję finansiniai metai 2014 m.	
	Apskaitos vienetų skaičius	Vertė	Apskaitos vienetų skaičius	Vertė
Išplatinti apskaitos vienetai (konvertuojant pinigus į apskaitos vienetus)	29 416 775	12 447 026	25 589 512	9 734 618
Išpirkti apskaitos vienetai (konvertuojant vienetus į pinigus)	4 776 515	2 028 907	3 384 846	1 290 945
Skirtumas	24 640 260	10 418 119	22 204 666	8 443 673

8 Pastaba. Investicijų vertės pokytis

I. 2015 m.

Investicijos	Pokytis					
	Praėjusių finansinių metų pabaigoje 2014-12-31	Įsigyta	Parduota, išpirkta	Vertės padidėjimas*	Vertės sumažėjimas**	Ataskaitinio laikotarpio pabaigoje 2015-12-31
Terminuotieji indėliai	-	-	-	-	-	-
Skolos vertybiniai popieriai	26 202 848	5 925 577	(1 771 015)	1 191 320	(28 068)	31 520 662
<i>Vyriausybių ir centrinių bankų arba jų garantuoti skolos vertybiniai popieriai</i>	26 202 848	5 925 577	(1 771 015)	1 191 320	(28 068)	31 520 662
<i>Kiti skolos vertybiniai popieriai</i>	-	-	-	-	-	-
Nuosavybės vertybiniai popieriai	-	-	-	-	-	-
Kolektyvinio investavimo subjektų investiciniai vienetai ir akcijos	15 705 705	13 061 291	(5 532 830)	2 136 866	(112 506)	25 258 526
Kitos investicijos	-	-	-	-	-	-
Iš viso:	41 908 553	18 986 868	(7 303 845)	3 328 186	(140 574)	56 779 188

*Skolos vertybinių popierių bei kolektyvinio investavimo subjektų investicinių vienetų vertės padidėjimas, 3 328 186 eurai, apima skolos vertybinių popierių bei kolektyvinio investavimo subjektų investicinių vienetų vertės padidėjimo sumą, 2 583 476 eurus, pardavimo pelną, 739 968 eurus, bei per ataskaitinį laikotarpį investiciniais vienetais gautą komisinio atlyginimo už 2014 m. IV ketv. už fondo turimus kolektyvinio investavimo subjektų investicinius vienetus sumą, 4 742 eurus.

Grynųjų aktyvų pokyčio ataskaitoje pelno dėl investicijų vertės pasikeitimo ir pardavimo suma, 3 330 856 eurai, apima skolos vertybinių popierių bei kolektyvinio investavimo subjektų investicinių vienetų vertės padidėjimo sumą, 2 583 476 eurus, pardavimo pelną, 739 968 eurus, bei per ataskaitinį laikotarpį priskaičiuotą komisinio atlyginimo už 2015 m. IV ketv. už fondo turimus kolektyvinio investavimo subjektų investicinius vienetus sumą, 7 412 eurų.

**Skolos vertybinių popierių bei kolektyvinio investavimo subjektų investicinių vienetų vertės sumažėjimas, 140 574 eurai, apima skolos vertybinių popierių bei kolektyvinio investavimo subjektų investicinių vienetų vertės sumažėjimo sumą, 91 242 eurus, bei pardavimo nuostolius, 49 332 eurus.

8 Pastaba. Investicijų vertės pokytis (tęsinys)

I. 2014 m.

Investicijos	Pokytis					Ataskaitinio laikotarpio pabaigoje 2014-12-31
	Praėjusių finansinių metų pabaigoje 2013-12-31	Įsigyta	Parduota, išpirkta	Vertės padidėjimas*	Vertės sumažėjimas**	
Terminuotieji indėliai	-	-	-	-	-	-
Skolos vertybiniai popieriai	16 452 740	10 887 149	(2 723 684)	1 588 437	(1 794)	26 202 848
<i>Vyriausybių ir centrinių bankų arba jų garantuoti skolos vertybiniai popieriai</i>	<i>16 452 740</i>	<i>10 887 149</i>	<i>(2 723 684)</i>	<i>1 588 437</i>	<i>(1 794)</i>	<i>26 202 848</i>
<i>Kiti skolos vertybiniai popieriai</i>	-	-	-	-	-	-
Nuosavybės vertybiniai popieriai	-	-	-	-	-	-
Kolektyvinio investavimo subjektų investiciniai vienetai ir akcijos	15 062 260	11 327 943	(12 771 397)	2 116 390	(29 491)	15 705 705
Kitos investicijos	-	-	-	-	-	-
Iš viso:	31 515 000	22 215 092	(15 495 081)	3 704 827	(31 285)	41 908 553

*Skolos vertybinių popierių bei kolektyvinio investavimo subjektų investicinių vienetų vertės padidėjimas, 3 704 827 eurais, apima skolos vertybinių popierių bei kolektyvinio investavimo subjektų investicinių vienetų vertės padidėjimo sumą, 2 986 979 eurus, pardavimo pelną, 712 727 eurus, bei per ataskaitinį laikotarpį investiciniais vienetais gautą komisinio atlyginimo už 2013 m. IV ketv. už fondo turimus kolektyvinio investavimo subjektų investicinius vienetus sumą, 5 121 eurą.

Grynųjų aktyvų pokyčio ataskaitoje pelno dėl investicijų vertės pasikeitimo ir pardavimo suma, 3 704 448 eurais, apima skolos vertybinių popierių bei kolektyvinio investavimo subjektų investicinių vienetų vertės padidėjimo sumą, 2 986 979 eurus, pardavimo pelną, 712 727 eurus, bei per ataskaitinį laikotarpį priskaičiuotą komisinio atlyginimo už 2014 m. IV ketv. už fondo turimus kolektyvinio investavimo subjektų investicinius vienetus sumą, 4 742 eurus.

**Skolos vertybinių popierių bei kolektyvinio investavimo subjektų investicinių vienetų vertės sumažėjimas, 31 285 eurais, apima skolos vertybinių popierių bei kolektyvinio investavimo subjektų investicinių vienetų vertės sumažėjimo sumą, 601 eurą, bei pardavimo nuostolius, 30 684 eurus.

9 Pastaba. Užsienio valiutos kursų pokytis

2015 m. grynųjų aktyvų pokyčio ataskaitoje nuostolis dėl užsienio valiutos kursų pokyčio straipsnyje atvaizduojamas banko sąskaitų likučių, gautinų bei mokėtinų sumų pokyčio dėl užsienio valiutos kursų pasikeitimo neigiamas rezultatas, 40 005 eurais. 2014 m. šių sąskaitų pokyčio dėl užsienio valiutos kursų pasikeitimo rezultatas teigiamas ir sudarė 4 329 eurus.

10 Pastaba. Atskaitymai iš pensijų fondo pensijų turto

Atskaitymai	Atskaitymų dydžiai		Priskaičiuota atskaitymų suma	
	Maksimalūs numatyti taisyklėse	Faktiškai taikyti	Atskaitinis laikotarpis 2015 m.	Praėję finansiniai metai 2014 m.
Nuo įmokų	1%	1%	86 556	-
	1,5%	1,5%	-	102 484
Nuo turto vertės	1%	1%	516 039	378 489
Už keitimą*:				
<i>fondo keitimas toje pačioje bendrovėje dažniau kaip kartą per metus</i>	0,05%	0,05%	1	-
<i>pensijų kaupimo bendrovės keitimas kartą per metus</i>	0,05%	0,05%	629	326
<i>pensijų kaupimo bendrovės keitimas dažniau kaip kartą per metus</i>	0,05%	0,05%	8	5
	Iš viso		603 233	481 304
<i>BAR</i> ¹			1,16%	1,26%
<i>Tikėtinas sąlyginis BIK</i> ²			1,30%	1,44%
<i>PAR (portfelio apyvartumo rodiklis)</i> ³			22,76%	9,12%

¹Bendrasis atskaitymų rodiklis (BAR) yra bendrųjų veiklos išlaidų ir vidutinės grynujų aktyvų vertės santykis.

²Bendrasis išlaidų koeficientas (BIK) – procentinis dydis, kuris parodo, kokia vidutinė fondo grynujų aktyvų dalis skiriama jo valdymo išlaidoms padengti. Kadangi daugiau kaip 10 proc. pensijų fondo grynujų aktyvų investuota į kitus kolektyvinio investavimo subjektus ir ne visi šitie kolektyvinio investavimo subjektai skaičiuoja savo BIK, pensijų fondui yra skaičiuojamas tikėtinas sąlyginis bendrasis išlaidų koeficientas.

³Portfelio apyvartumo rodiklis (PAR) – rodiklis, apibūdinantis prekybos pensijų fondo portfelį sudarančiomis priemonėmis aktyvumą.

11 Pastaba. *Gautos ir išmokėtos lėšos*

	Ataskaitinis laikotarpis 2015 m.	Praėję finansiniai metai 2014 m.
Gautos lėšos per ataskaitinį laikotarpį, iš viso	12 533 582	9 837 102
Periodinės įmokos į pensijų fondą prieš atskaitymus nuo įmokos	8 655 664	6 831 097
Valstybinio socialinio draudimo fondo sumokėti delspinigiai	-	-
Iš garantijų rezervo sumokėtos lėšos	-	-
Iš kitų pensijų fondų pervestos lėšos, iš viso	3 877 918	3 006 005
Iš tos pačios pensijų kaupimo bendrovės	709 484	351 282
Iš kitos pensijų kaupimo bendrovės	3 168 434	2 654 723
Kitos gautos lėšos (nurodyti šaltinį ir gautų lėšų sumą), iš viso		
Išmokėtos lėšos per ataskaitinį laikotarpį, iš viso	(2 025 962)	(1 294 010)
Pensijų išmokos, iš viso	(116 353)	(77 373)
Vienkartinės išmokos dalyviams	(72 054)	(39 188)
Vienkartinės išmokos dalyvių paveldėtojams	(32 802)	(38 185)
Periodinės išmokos dalyviams	-	-
Išmokos anuiteto įsigijimui	(11 497)	-
I kitus pensijų fondus pervestos lėšos, iš viso	(1 909 609)	(1 216 637)
Tos pačios pensijų kaupimo bendrovės	(636 068)	(550 734)
Kitos pensijų kaupimo bendrovės	(1 273 541)	(665 903)
Kitais pagrindais išmokėtos lėšos (nurodyti šaltinį ir gautų lėšų sumą), iš viso	-	-

2015 m. periodines įmokas į pensijų fondą prieš atskaitymus sudarė Valstybinio socialinio draudimo fondo įmokos 4 811 429 eurų, papildomos dalyvio lėšomis mokamos pensijų įmokos 1 618 692 eurų ir papildomos iš valstybės biudžeto lėšų už dalyvį mokamos pensijų įmokos 2 225 543 eurų. 2014 m. atitinkamai 4 175 472 eurų, 1 106 474 eurų ir 1 549 151 eurų.

Lentelėje duomenys pateikiami pagal faktinę lėšų apyvartą banko sąskaitose. Dėl to jos gali skirtis nuo sumų pateikiamų grynujų aktyvų pokyčių ataskaitoje, kurioje naudojamas kaupimo principas.

12 Pastaba. *Kitas grynujų aktyvų vertės padidėjimas*

2015 m. kitą grynujų aktyvų vertės padidėjimą, 74 204 eurus (2014 m. 37 159 eurus) sudarė institucinio investuotojo komisinio atlyginimo suma už pensijų fondo turimus kolektyvinio investavimo subjektų investicinius vienetus.

13 Pastaba. Pensijų fondo investicijų grąža ir investicijų grąžos lyginamoji informacija

13.1. Pensijų fondo lyginamasis indeksas

Atsižvelgiant į pensijų fondo investavimo strategiją ir į faktinę investicijų struktūrą, pensijų fondo „Europensija ekstra“ investavimo rezultatai lyginami su keturių lyginamųjų indeksų svertinės vertės pokyčiu. Lyginamieji indeksai ir jų svertinės vertės pateiktos žemiau esančioje lentelėje:

Lyginamojo indekso pavadinimas	Svertinė vertė lyginamajame indekse (%)
Europos vyriausybės obligacijų kainų indeksas – „Bloomberg/EFFAS Bond Indices Euro Govt 1-5 Yr TR“	60
Europos akcijų indeksas – „S&P Europe 350“	20
JAV akcijų indeksas – „S&P 500“	10
Azijos (išskyrus Japoniją) akcijų indeksas – „MSCI AC Asia x Japan“	10

13.2. Pensijų fondo investicijų portfelio apskaitos vieneto vertės pokyčio, investicinių priemonių portfelio metinės investicijų grąžos, lyginamojo indekso reikšmės pokyčio ir kiti rodikliai

	Per ataskaitinį laikotarpį 2015 m.	Prieš metus 2014 m.	Prieš 2 metus 2013 m.	Prieš 3 metus 2012 m.
Apskaitos vieneto vertės pokytis (%)	5,99	8,83	9,76	11,75
Lyginamojo indekso reikšmės pokytis ¹ (%)	3,31	7,16	6,84	9,50
Metinė bendroji investicijų grąža ² (%)	5,98	8,82	9,76	11,75
Metinė grynoji investicijų grąža ³ (%)	5,80	8,53	9,47	11,42
Apskaitos vieneto vertės pokyčio standartinis nuokrypis ⁴ (%)	6,86	4,90	5,30	6,48
Lyginamojo indekso reikšmės pokyčio standartinis nuokrypis ⁴ (%)	6,61	4,25	4,73	5,58
Apskaitos vieneto vertės ir lyginamojo indekso reikšmės koreliacijos koeficientas ⁵ (%)	97,24	89,56	94,79	98,63
Indekso sekimo paklaida ⁶ (%)	2,03	1,70	1,55	1,61
Alfa rodiklis ⁷	0,0251	(0,0052)	0,0206	(0,0052)
Beta rodiklis ⁸	1,03	1,30	1,10	1,29

¹Lyginamojo indekso pokytis – tai lyginamojo indekso reikšmių procentinis pasikeitimas per nurodytą laikotarpį.

²Metinė bendroji investicijų grąža yra investicinių priemonių portfelio investicijų grąža, kurią apskaičiuojant nėra atsižvelgiama į atskaitymus nuo pensijų įmokų.

³Metinė grynoji investicijų grąža yra investicinių priemonių portfelio investicijų grąža, kurią apskaičiuojant atsižvelgiama į atskaitymus nuo pensijų įmokų ir pensijų turto.

⁴Standartinis nuokrypis yra statistinis rizikos rodiklis, parodantis, kaip stipriai svyruoja apskaitos vieneto vertės pokyčiai arba lyginamojo indekso reikšmės pokyčiai, palyginus su jų vidutiniu pokyčiu (pateikiamas metinis standartinis nuokrypis).

⁵Koreliacijos koeficientas yra rodiklis, parodantis apskaitos vieneto vertės ir lyginamojo indekso reikšmių statistinę priklausomybę.

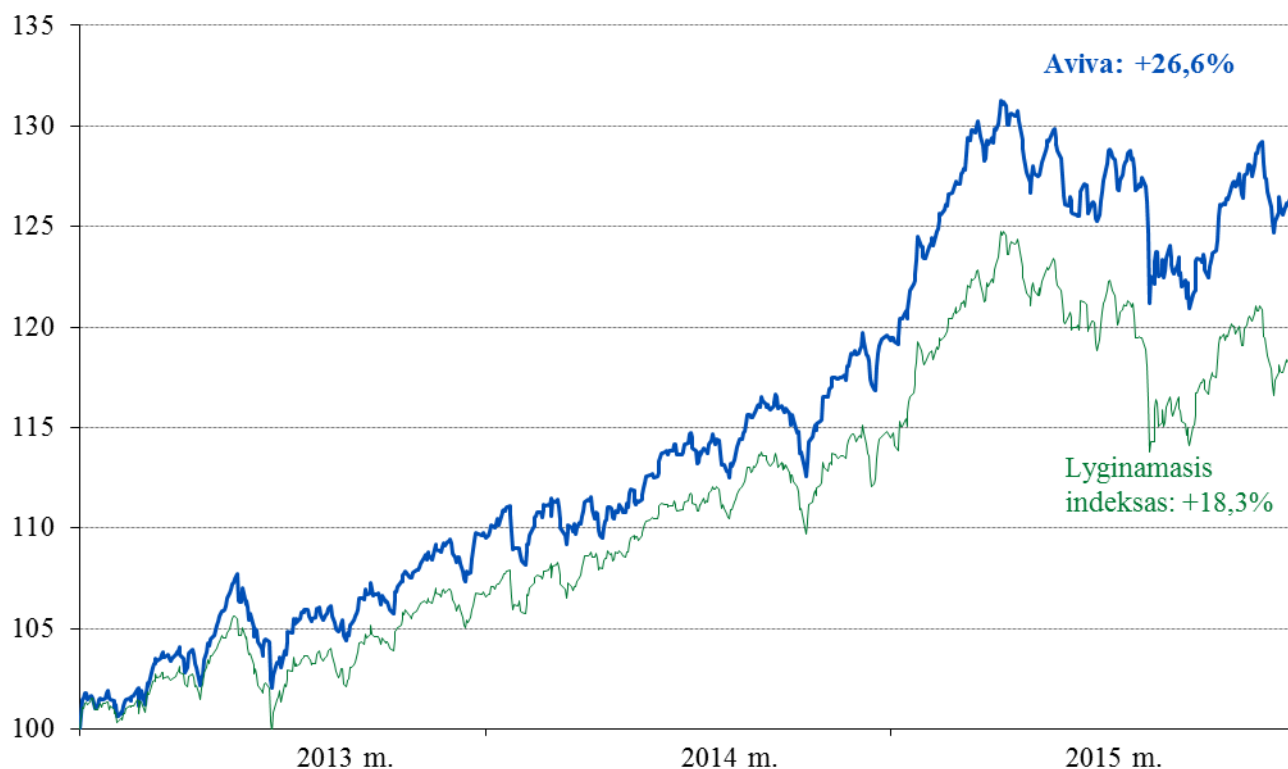
⁶Indekso sekimo paklaida (angl. tracking error) yra rodiklis, parodantis, kiek apskaitos vieneto vertės pokyčiai atitinka (arba seka) lyginamojo indekso reikšmės pokyčius.

⁷Alfa rodiklis parodo skirtumą tarp pensijų fondo apskaitos vieneto vertės pokyčio ir lyginamojo indekso reikšmės pokyčio, esant palyginamam rizikos lygiui.

⁸Beta rodiklis parodo, kiek pasikeičia pensijų fondo apskaitos vieneto vertė, pasikeitus lyginamojo indekso reikšmei.

13.2. Pensijų fondo investicijų portfelio apskaitos vieneto vertės pokyčio, investicinių priemonių portfelio metinės investicijų grąžos, lyginamojo indekso reikšmės pokyčio ir kiti rodikliai (tęsinys)

Žemiau pateiktas grafikas vaizduoja pensijų fondo „Europensija ekstra“ perskaičiuotos apskaitos vieneto vertės ir lyginamojo indekso reikšmės pokytį per paskutinius 3 metus. Pensijų fondo vieneto vertė ir lyginamojo indekso reikšmė yra perskaičiuotos. Pradinės vieneto ir lyginamojo indekso vertės lyginamojo laikotarpio pradžia yra prilyginamos 100:

13.3. Pensijų fondo vidutinė grynoji investicijų grąža, vidutinis apskaitos vieneto vertės pokytis ir jo standartinio nuokrypio rodiklis, vidutinis lyginamojo indekso reikšmės pokytis

	Per paskutinius 3 metus (%)	Per paskutinius 5 metus (%)	Per paskutinius 10 metų (%)	Nuo veiklos pradžios ⁶ (%)
Vidutinis apskaitos vieneto vertės pokytis ¹	8,17	5,76	-	3,40
Vidutinis pensijų fondo lyginamojo indekso reikšmės pokytis ²	5,76	4,75	-	-
Vidutinė bendroji investicijų grąža ³	8,18	5,76	-	3,95
Vidutinė grynoji investicijų grąža ⁴	7,92	5,46	-	2,47
Vidutinis apskaitos vieneto vertės pokyčio standartinis nuokrypis ⁵	5,63	6,39	-	6,79

¹Vidutinis apskaitos vieneto vertės pokytis yra geometrinis metinių apskaitos vieneto vertės pokyčių vidurkis.

²Vidutinis lyginamojo indekso reikšmės pokytis yra geometrinis metinių lyginamojo indekso reikšmės pokyčių vidurkis.

³Vidutinė bendroji investicijų grąža yra geometrinis metinių bendrosios investicijų grąžos pokyčių vidurkis.

⁴Vidutinė grynoji investicijų grąža yra geometrinis metinių grynosios investicijų grąžos pokyčių vidurkis.

⁵Vidutinis apskaitos vieneto vertės pokyčio standartinis nuokrypis yra metinis apskaitos vieneto vertės pokyčio standartinis nuokrypis už nurodytą laikotarpį.

⁶Reikšmės pateiktos nuo pensijų fondo veiklos pradžios – nuo 2006 m. vasario 8 d.

14 Pastaba. *Pasiskolintos ir paskolintos lėšos*

Per ataskaitinį laikotarpį bei praėjusį ataskaitinį laikotarpį pensijų fondas „Europensija ekstra“ pasiskolintų ir paskolintų lėšų neturėjo.

15 Pastaba. *Trečiosios šalies įsipareigojimai garantuoti subjekto pajamingumo dydį*

Pensijų fondo „Europensija ekstra“ taisyklėse garantuotas pajamingumas nenumatytas.

16 Pastaba. *Sandoriai su susijusiais asmenimis*

Aviva Investors – R.C.S. Luxembourg – turto valdymo įmonė, kuri priklauso įmonių grupei Aviva Investors. „Aviva Lietuva“ per turto valdymo įmonę Aviva Investors – R.C.S. Luxembourg vykdo investicijų pirkimo, pardavimo sandorius.

2015 metais „Aviva Lietuva“ savo valdomam pensijų fondui „Europensija ekstra“ įvykdė investicijų pirkimų sandorių, kurių bendra vertė sudarė 5 198 247 eurus (2014 m. 2 956 526 eurus) ir pardavimų sandorių, kurių bendra vertė sudarė 3 582 664 eurus (2014 m. 4 787 556 eurus).

2015 m. gruodžio 31 d. gautinas sumas iš susijusių asmenų, 5 806 eurus (2014 m. 2 292 eurus) sudarė gautina komisinio atlyginimo suma už pensijų fondo turimus kolektyvinio investavimo subjektų investicinius vienetus (žr. 4 pastabą).

Pensijų fondas 2015 m. gruodžio 31 d. ir 2014 m. gruodžio 31 d. mokėtinų sumų už sandorius su susijusiais asmenimis bei susijusių asmenų suteiktų garantijų ir laidavimų neturėjo.

Pensijų fondas „Europensija ekstra“ kitų sandorių su susijusiais asmenimis nevykdė, išskyrus „Aviva Lietuva“ vykdomą pensijų fondo valdymą ir su tuo susijusius atskaitymus iš pensijų turto, kurie atskleisti 5 ir 10 pastabose.

17 Pastaba. *Pobalansiniai įvykiai*

Nuo 2016 m. sausio 1 d. keičiasi pensijų įmokų dydžiai - papildomos dalyvio lėšomis mokamos įmokos dydis didėja nuo 1 iki 2 procentų dalyvio pajamų, nuo kurių skaičiuojamos valstybinio socialinio draudimo įmokos, papildomos iš valstybės biudžeto už dalyvį mokamos įmokos dydis didėja nuo 1 iki 2 procentų Lietuvos statistikos departamento paskelbto užpraeitų metų keturių ketvirčių šalies ūkio darbuotojų vidutinio mėnesinio bruto darbo užmokesčio vidurkio.

Atskaitymų nuo įmokų dydis nuo 1 proc. 2015 metais mažėja iki 0,5 proc. 2016 metais.

Kitų reikšmingų pobalansinių įvykių, susijusių su pensijų fondu „Europensija ekstra“, neįvyko.

VII. INFORMACIJA APIE PENSIJŲ FONDO DALYVIUS

23. Bendri duomenys apie pensijų fondo „Europensija ekstra“ dalyvius:

Dalyvių skaičius ataskaitinio laikotarpio pradžioje		48 391
Dalyvių skaičius ataskaitinio laikotarpio pabaigoje	dalyviai, pasinaudoję teise nukelti pensijų išmokos mokėjimą	56
	dalyviai, gaunantys periodines pensijų išmokas	-
	kiti dalyviai	54 453
	Iš viso	54 509
Dalyvių skaičiaus pokytis		6 118

24. Per ataskaitinį laikotarpį prisijungusių dalyvių skaičius:

Bendras prisijungusių dalyvių skaičius		8 010
Dalyviai, pensijų kaupimo sutartis sudarę pirmą kartą		5 347
Iš kitų pensijų fondų atėję dalyviai	iš tos pačios pensijų kaupimo bendrovės	316
	iš kitos pensijų kaupimo bendrovės	2 347

25. Per ataskaitinį laikotarpį pasitraukusių dalyvių skaičius:

Bendras pasitraukusių dalyvių skaičius		1 892
Į kitus pensijų fondus išėjusių dalyvių skaičius	valdomus tos pačios pensijų kaupimo bendrovės	252
	valdomus kitos pensijų kaupimo bendrovės	1 537
Baigusių dalyvavimą dalyvių skaičius	išstojusių (pildoma tik papildomo savanoriško pensijų kaupimo pensijų fondo atveju)	-
	sulaukusių nustatyto pensijos amžiaus ir pasinaudojusių teise į pensijų išmoką (vienkartinę išmoką, anuitetą ir jų derinį)	37
	dalyvių, pasinaudojusių Pensijų kaupimo įstatymo suteikta galimybe vienašališkai nutraukti pirmą kartą sudarytą sutartį	32
	mirusių dalyvių	34

26. Pensijų fondo „Europensija ekstra“ dalyvių struktūra pagal amžių ir lytį ataskaitinio laikotarpio pabaigoje:

		Dalyviai pagal amžiaus metus					Iš viso
		iki 30	nuo 31 iki 45	nuo 46 iki 60	nuo 61		
Dalyvių skaičius	Iš viso	28 013	19 786	6 565	145	54 509	
	Vyrai	14 149	9 129	3 095	100	26 473	
	Moterys	13 864	10 657	3 470	45	28 036	
Dalyvių dalis, %	Iš viso	51,39	36,30	12,05	0,26	100,00	
	Vyrai	25,96	16,75	5,68	0,18	48,57	
	Moterys	25,43	19,55	6,37	0,08	51,43	

VIII. IŠORINIAI PINIGŲ SRAUTAI

27.-28. Informacija apie per ataskaitinį laikotarpį faktiškai gautas ir išmokėtas lėšas pateikiama šios ataskaitos VI skyriuje, finansinių ataskaitų aiškinamojo rašto 11-oje pastaboje.

IX. INFORMACIJA APIE PENSIJŲ KAUPIMO TECHNINĮ ATIDĖJINĮ

29. Pensijų fondo „Europensija ekstra“ taisyklėse garantuotas pajamingumas nenumatytas, todėl pensijų kaupimo techninis atidėjiny, skirtas išpareigojimams, atsiradusiems dėl palūkanų normos svyravimo, padengti, neformuojamas.

X. INFORMACIJA APIE PENSIJŲ FONDŲ REIKMĖMS PASISKOLINTAS LĖŠAS

30. Pensijų fondo „Europensija ekstra“ reikmėms pasiskolintų lėšų ataskaitiniu laikotarpiu nebuvo.

XI. KITA INFORMACIJA

31. „Aviva Lietuva“ per 2015 metus pasirašiusi 16,5 tūkst. pensijų kaupimo sutarčių, 2015 m. gruodžio 31 d. turėjo 211,9 tūkst. pensijų fondų klientų ir pagal klientų skaičių užėmė 17,5 proc. pensijų kaupimo rinkos.

XII. ATSAKINGI ASMENYS

32. Konsultantų paslaugomis, rengiant šią ataskaitą, naudotasi nebuvo.

33. Ataskaitą rengė tik įmonės darbuotojai.

34. Tvirtiname, kad ataskaitoje pateikta informacija yra teisinga ir nėra nutylėtų faktų, galinčių daryti esminę įtaką pensijų fondo „Europensija ekstra“ veiklos rezultatų vertinimui.

35. Asmenys, atsakingi už ataskaitoje pateiktą informaciją:

Už ataskaitą atsakingi draudimo įmonės darbuotojai ir administracijos vadovas:

- Generalinė direktorė – Asta Grabinskė, tel. (5) 2690600, asta_grabinske@aviva.lt;
- Finansų direktorė – Rita Nogė, tel. (5) 2690600, rita_noge@aviva.lt;
- Vyriausiasis investicijų valdytojas – Roman Piotr Sosnowski, tel. (5) 2197877, roman_sosnowski@aviva.lt;
- Vyriausioji finansininkė – Živilė Čekytė, tel. (5) 2690614, zivile_cekyte@aviva.lt;
- Vyriausioji aktuarė – Edita Svetlauskienė, tel. (5) 2690609, edita_svetlauskiene@aviva.lt;
- Investicijų apskaitininkė – Gabija Balvočiūtė, tel. (5) 2690622, gabija_balvociute@aviva.lt;
- Vyriausioji pensijų fondų specialistė – Eugenija Tamutienė, tel. (5) 2690626, eugenija_tamutiene@aviva.lt.

Generalinė direktorė

Asta Grabinskė

Finansų direktorė

Rita Nogė

Vyriausiasis investicijų valdytojas

Roman Piotr Sosnowski

Vyriausioji finansininkė

Živilė Čekytė

Vyriausioji aktuarė

Edita Svetlauskienė

Investicijų apskaitininkė

Gabija Balvočiūtė

Vyriausioji pensijų fondų specialistė

Eugenija Tamutienė